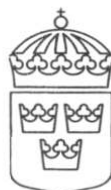

Riksdagens protokoll

1993/94:71

Måndagen den 14 mars

Kl. 15.00 – 15.02

Protokoll
1993/94:71

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollen för den 1, 2, 3 och 4 mars.

2 § Meddelande om information från regeringen

Talmannen meddelade att efter muntliga frågestunden torsdagen den 17 mars skulle, utöver tidigare aviserad information av justitieminister Gun Hellsvik, information också lämnas av utrikesminister Margaretha af Ugglas om läget i f.d. Jugoslavien och svenskt deltagande i fredsbevarande insatser.

3 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Proposition
1993/94:151 till skatteutskottet

Förslag
1993/94:TK2 till konstitutionsutskottet

Redogörelse
1993/94:RR5 till finansutskottet

4 § Bordläggning

Anmälades och bordlades
Propositionerna
1993/94:146 Åtgärder mot missbruk av den fria nomineringsrätten
1993/94:154 Dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Gambia
1993/94:155 Dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Bolivia

Konstitutionsutskottets betänkanden

1993/94:KU20 Förvaring av allmänna handlingar hos andra organ än myndigheter
1993/94:KU25 Några rättegångsfrågor i tryckfrihets- och yttrandefrihetsmål m.m.
1993/94:KU26 Förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1993/94
1993/94:KU31 Anslag till allmänna val
1993/94:KU32 Stöd till politiska partier
1993/94:KU33 Anslag till Datainspektionen
1993/94:KU34 Anslag till sametinget

Skatteutskottets betänkanden
1993/94:SkU22 Anslag till skatteförvaltningen, m.m.
1993/94:SkU23 Anslag till Tullverket, m.m.
1993/94:SkU29 Ny mervärdesskattelag

Justitieutskottets betänkanden
1993/94:JuU14 Särskild utlänningskontroll
1993/94:JuU15 Anslag till Svensk författningssamling m.m.
1993/94:JuU16 Anslag till Justitiekanslern

Utrikesutskottets betänkande
1993/94:UU12 Lagstiftning med anledning av Sveriges tillträde till Förenta nationernas konvention mot kemiska vapen

Försvarsutskottets betänkande
1993/94:FöU8 Ny organisation för hantering av pliktpersonal och för försvarshögskolor

Kulturutskottets betänkanden
1993/94:KrU11 Idrott
1993/94:KrU13 Folkbildning

Utbildningsutskottets betänkanden
1993/94:UbU5 Anslag till Sveriges lantbruksuniversitet, m.m.
1993/94:UbU6 Vissa skollagsfrågor

Trafikutskottets betänkanden
1993/94:TU1 Överstyrelsen för civil beredskap
1993/94:TU12 Viss internationell verksamhet
1993/94:TU13 Banverket m.m.
1993/94:TU14 Sjöfart
1993/94:TU15 Luftfart
1993/94:TU16 Trafikpolitikens mål

Jordbruksutskottets betänkande
1993/94:JoU14 Alternativ till burhållning av värphöns

Bostadsutskottets betänkanden

1993/94:BoU10 Anslag till Lantmäteriverket och Centralnämnden för fastighetsdata m.m.

1993/94:BoU11 Anslag till främjande av rennäringen m.m.

1993/94:BoU12 Byggeforskning, fonden för fukt- och mögelskador och åtgärder mot radon i bostäder

5 § Anmälan om interpellationer

Anmäldes att följande interpellationer framställts

den 7 mars

1993/94:107 av *Pierre Schori* (s) till statsministern om utvecklingen i Ryssland:

Utvecklingen i Ryssland är den viktigaste faktorn för vår säkerhetspolitik. Rysslands öde kan bara avgöras av det ryska folket självt. Men vi kan och skall givetvis stödja demokraterna och reformpolitiken. Vilken väg som demokratiseringsprocessen skall ta är ett livligt diskuterat ämne. I Ryssland självt är både reformisterna och deras moståndare splittrade om vägvalet.

Efter den högerextremistiska och gammelmaktkommunistiska framgången är det angelägnare än någonsin att komma bort från de förenklade föreställningarna om chockterapi. Nu behövs en intensifiering av reformarbetet. Nu behövs en politik för en social marknadsekonomi. Det är ju det sociala sönderfallet och den dramatiskt sjunkande levnadsstandarden som skapat grogrund för antidemokraternas propaganda och framgångar. Utan stabilitet i rysk ekonomi och politik ökar också osäkerheten om den ryska utrikespolitiken. Ryckigheten i det ryska trupptillbakadragandet är djupt oroande. Till detta kommer den nya militärdoktrinen som av många ses som tendens till en rysk Monroedoktrin.

Sveriges hållning till utvecklingen i Ryssland är av dessa skäl av stor betydelse för vår säkerhetspolitik. Den kräver samråd och samförstånd. Statsministern har i en rad uttalanden angivit en kurs i dessa frågor som väckt uppmärksamhet och debatt. Han har med enfaset hävdade att Rysslands ekonomi behöver mindre av terapi och mera av chock. Han har skapat oklarhet om Sveriges eventuella agerande i händelse av en rysk inmarsch i Baltikum.

Kan statsministern mot denna bakgrund

redogöra för regeringens inställning till utvecklingen i Ryssland, redovisa vad han menar med att Ryssland skall ha mera chock och mindre terapi i sin ekonomiska politik och

klargöra vad han avsåg med sina uttalanden om svenskt agerande vid eventuell rysk aggression mot de baltiska staterna?

den 8 mars

1993/94:108 av *Bengt Hurtig* (v) till statsministern om giltigheten av svensk grundlag inför EU-rätten:

I Grundlagsutredningens betänkande Inför EG, SOU 1993:14, slogs fast att EG-medlemskap innebär att staten överlåter en del av de högsta statsorganens beslutsbefogenheter till gemenskaperna. "En konsekvens av den överlåtelsen är *dels* att normer som rådet beslutat kan – oberoende av hur medlemsstaten traditionellt ser på den internationella rättens ställning – gälla omedelbart i medlemsstaten, *dels* att de gemensamma normer som är direkt tillämpliga/har direkt effekt gäller framför medlemsstatens egna lagar oavsett dessas konstitutionella valör, alltså principiellt även framför grundlagen."

Grundlagar har vi för att ange de grundläggande spelreglerna i samhället för politik och myndighetsutövning och för demokratiska rättigheter. Grundlagar är kringgärdade med särskilda beslutsordningar därför att de inte utan vidare skall kunna ändras.

I ett medlemskap i EU upphör grundlagarna att ha denna karaktär inför EU-rätten. Ett EU-beslut antaget mot den svenska riksdagens eller folkets vilja kan åsidosätta svensk grundlag. Även ett domstolsutlåtande, en domstolsuttolkning av fördragen, kan få en sådan följd och där har Sverige egentligen ingen röst alls; den domare som Sverige kommer att få utse får inte företräda nationella intressen eller vara politiskt bunden. Vår grundlag kan alltså komma att köras över.

Sådan är EU-rättens hittillsvarande ståndpunkt. EU-rätt har företrädare framför nationell rätt.

Vid den utfrågning som följde i riksdagen efter presentationen av det svenska avtalet gav emellertid såväl utrikeshandelsminister Dinkelspiel som statsminister Bildt en annan bild av läget.

"I Sverige gäller svensk lag och i andra länder annan lag. I EU:s institutioner gäller EU:s bestämmelser", yttrade statsrådet Dinkelspiel. Eftersom många EU-bestämmelser hittills haft direkt rättsverkan i medlemsländerna, antyder detta uttalande av statsrådet Dinkelspiel att en ändring härvid skett. Statsministern uttalade sig vid detta tillfälle i samma riktning: "Den yttersta garantin för svensk grundlag ligger i Sveriges riksdag och grundlagen själv. Det är en mycket viktig princip. Vi skall aldrig lita på någon annan än oss själva när det gäller våra grundlagar. Vi skall aldrig göra våra svenska grundlagar till föremål för andras beslutsfattande eller för andras medverkan. Svensk grundlag gäller i Sverige. Beslut om svensk grundlag fattas av Sveriges riksdag. – – – Detta respekteras av andra."

Dessa uttalanden ger intrycket att EU:s rättsprincip om EU-rättens överhöghet över nationell rätt inte längre har giltighet. Detta skulle vara en anmärkningsvärd förändring inom EU.

Med hänvisning till det ovanstående vill jag därför till statsministern ställa följande frågor:

1. Har EU nu frångått principen om gemenskapsrättens företräde framför nationell rätt?
2. Har Sverige i förhandlingarna lyckats få ett permanent undantag innebärande att svensk grundlag gäller i Sverige även i de avseenden den skulle kunna strida mot EU-rätt?

1993/94:109 av *Christina Linderholm* (c) till statsrådet Ulf Dinkelspiel om antipersonella minor:

USA lade i december 1993 fram en resolution i FN som uppmanar alla länder att följa USA:s ensidiga treåriga exportmoratorium för antipersonella minor. Sverige ställde sig bakom resolutionen som också antogs i generalförsamlingen.

Bofors tillverkar en mina som heter FFV 013. Minan marknadsförs av företaget som en "hårt slående riktad splittermina med mycket dödande eldgivning och en räckvidd som kan mäta sig med ett gevärskompani". I företagets reklambroschyr sägs också att minan med fördel kan försåtsmineras med snubbeltråd.

Enligt uppgift utgår amerikanska bedömningar från att mina FFV 013 är att betrakta som antipersonell. Det företag i USA som Bofors samarbetar med betraktar mina FFV 013 som ett antipersonellt vapen. Även enligt människorättsorganisationen Americas Watch, som har stor erfarenhet av minor och minors effekter på civilbefolkningen, bör FFV 013 betraktas som en antipersonell mina. Varje försök att beskriva minan som något annat vore vilseledande, enligt organisationen.

Mina frågor till utrikeshandelsministern är:

Betraktar regeringen mina FFV 013 som en antipersonell mina som således inte kommer att tillåtas för export enligt den FN-resolution som Sverige ställts sig bakom?

Vilka initiativ tänker Sverige fortsättningsvis ta för att användningen av antipersonella minor skall upphöra?

den 9 mars

1993/94:110 av *Eva Zetterberg* (v) till socialministern om stödet och servicen till vissa funktionshindrade:

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade trädde i kraft den 1 januari 1994. Lagens tillkomst var frukten av en mångårig kamp för bättre villkor för människor med funktionshinder. På många områden innebär således lagen en klar förbättring, så till vida att den enskilda personen med svårt funktionshinder med lagens stöd har rätt till vissa insatser från samhällets sida, framför allt en personlig assistent. Tidigare har rättighetslagstiftningen på detta område inskränkt sig till att gälla förståndshandikappade personer. Det är självklart för tidigt att utvärdera LSS. Men jag vill ändå i denna interpellation ta upp några problem som redan kunnat konstateras i samband med användandet av LSS.

Det första problemet gäller när en arbetsplats har använts sig av gemen-

samma assistenter och fått ersättning från flera kommuner. Det finns ett flertal sådana arbetsplatser som drivs med en mer ideell inriktning och dessa får nu problem när kommunerna säger upp avtalet. Kommunerna gör detta för att själva organisera assistansen. Jag befärar att den nya lagens intention om brukarnas rätt att själv bestämma vilken hjälp de behöver, och när och vem och av vilka de vill ha assistans, kan komma att underställas kommunens organisation. Det kan också försvåra verksamheten på arbetsplatserna.

Det andra problemet jag vill ha belyst är det faktum att funktionshindrade vägras personlig assistens därför att de bor i ett kollektiv, elevhem eller liknande. Sådana ansökningar avslås av Försäkringskassan. De funktionshindrade kan exempelvis inte dela upp sitt boende så att de kan beviljas personlig assistent för att vistas hemma en del av tiden och en del i gruppboende.

Det kan då bli som för Micki Blumenthal i Sollentuna som bor på ett elevhem och därför inte kan få assistens för fritid i sitt hem eller när han är på ett dagcentrum. Har Försäkringskassan avslagit hans ansökan om sådan tid med hänsyn till hans boende så anser sig inte kommunen skyldig att sköta den assistentservicen.

Det tredje problemet gäller kommunernas ansvar. I en del kommuner har särskilda institutioner, skolor eller terapeutiskt inriktade centra etablerat sig. Ett exempel är den läkepedagogiska och socialterapeutiska verksamhet som finns inom Södertälje kommun. Här finns särskolor, gruppboende för både barn och vuxna, familjehemsboende, dagcentra och vårdhem. Till dessa kommer människor från hela landet och då efter inrådan och medverkan från hemkommunen eftersom det varit ett alternativ till kommunala eller landstingsdrivna institutioner. Behovet av institutionens insatser har där efter gjort att många föräldrar till barn med särskilda behov har valt att bosätta sig i närheten, och det har då blivit en överetablering i just den kommunen.

Tidigare har det varit möjligt för den kommun som placerat en vårdbehövande att behålla kostnadsansvaret trots att personen flyttat från kommunen för att exempelvis få en lämplig gruppbostad. Detta är inte längre möjligt när det gäller LSS.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga socialministern:

1. Kommer regeringen att ta några initiativ för att lösa problemen som avser en särskild gemensam assistens på arbetsplatsen?
2. Kommer regeringen att vidta åtgärder så att ingen funktionshindrad kommer i kläm mellan olika bestämmelser när de uttolkas av Försäkringskassan och kommunerna?
3. Kommer regeringen att vidta åtgärder så att åter ansvaret för LSS kan fördelas mellan olika kommuner?

1993/94:111 av *Eva Zetterberg* (v) till statsrådet Bo Könberg om den svenska sjukvården:

Sverige har under årtionden byggt upp en väl fungerande hälso- och sjukvård. En målsättning har varit att alla medborgare skall ha rätt till god sjukvård till en låg kostnad. Ökad satsning på förebyggande insatser, förkortade

vårdköer och ökad tillgänglighet har under senare år stått i centrum för verksamheten.

Prot. 1993/94:71
14 mars 1994

I regeringsdeklarationen den 5 oktober 1993 sade statsministern om den svenska sjukvården:

”Vårdköer har kortats och valfriheten har ökat. Men ännu återstår ett omfattande förändringsarbete. --- Reformeringen av sjukvårds- och tandvårdssystemet fortsätter. --- Förändringarna skall utgå från patienternas behov.” Inget av detta är ens i närheten av sanningen.

Tusentals människor demonstrerade i Göteborg mot politikernas förslag att kraftigt försämra sjukvården. En ansvarig klinikchef avgick i protest. I Stockholm tvingas svårt sjuka patienter ligga i korridorerna. På ett tjugotal kontaktade länssjukhus är överbeläggningar vanliga och personalen överanstängd.

I en rapport från SKT från december 1993 sägs att 37 000 personer förlorade sina arbeten inom kommuner och landsting 1992. Lika många var det 1993. För 1994 beräknas ytterligare 26 000 bli avskedade. Kommunförbundet räknar med att ytterligare 80 000–100 000 kommer att förlora sina arbeten inom dessa sektorer fram till sekelskiftet. 20 000 sjuksköterskor är arbetslösa eller drar sig fram på tillfälliga vikariat. Bara i Stockholm beräknas ca 600 personer förlora jobbet på grund av den s.k. husläkarreformen.

Detta är siffror som ytterligare förvärrar den skrämmande bild som TV:s Aktuellt målade upp den 1 och den 2 februari. Deras kartläggning av den akuta och medicinska vården visar inte på förbättringar utan på att svensk sjukvård är i en mycket allvarlig kris.

Menar regeringen att vi nu har skapat valfrihet och är inne i det omfattande förändringsarbetet och att det framgent skall se ut på det sätt som beskrivs?

Min tro är att kraftfulla ekonomiska och personella insatser måste sättas in för att rädda den svenska sjukvårdsmodellen. I stället för 200 miljoner kronor eller mer till husläkarna och ökade möjligheter för andra privatläkare att få pengar från landstingen så borde riksdag och regering ge medel till en medicinsk vård som inte staplar patienter i lagerutrymmen, korridorer och sköljrum.

I TV står sjukvårdsministern och säger att detta skall lösas med öppenvård; det är husläkarna som skall klara av överbeläggningen på akut- och medicinavdelningarna; husläkaren skall häva våra hjärtsvikter, laga vår hjärnblödning och ta hand om olycksoffer.

Jag vill därför fråga statsrådet:

1. Hur stämmer neddragningen i sjukvårdsresurser överens med regeringsdeklarationen i oktober 1993?
2. Vad tänker regeringen göra åt den ökande arbetslösheten inom vårdsektorn?
3. Hur skall husläkarsystemet kunna lösa överbeläggningsproblemen på sjukhusen?

den 10 mars

1993/94:112 av *Elving Andersson* (c) till kommunikationsministern om bärigheten på vägar i skogslänen:

Skogsindustrin är en av våra viktigaste näringar med ett nettoexportvärde på drygt 50 miljarder kronor per år. Bra transportmöjligheter för skogsvaran till massfabriker och sågverk är en förutsättning för näringen. Kravet på snabba transporter ökar eftersom massaved och timmer alltmer blir en färskvara som inte kan ligga kvar i skogen under någon längre tid. Detta ställer stora krav på att vägarna måste vara framkomliga för skogstransporter året om.

Inom några veckor kommer stora delar av länsvägnätet att avstängas för trafik på grund av tjälskador. Inte minst gäller detta i skogslänen. Över 1 400 mil av de statliga vägarna i skogslänen stängs av varje år på grund av tjälskador. Vägarna kommer i många fall att vara avstängda i 10 veckor eller mer, dvs. 20 % av året. Det är oacceptabelt och tydligt exempel på att de regionalpolitiska hänsynen inte vägt tillräckligt tungt i infrastrukturplaneringen.

Det finns därför mot denna bakgrund anledning att överväga om tillgängliga medel för infrastrukturinvesteringar prioriteras på rätt sätt.

Mot denna bakgrund vill jag fråga kommunikationsministern:

Vilka åtgärder tänker kommunikationsministern vidtaga för att förbättra bärigheten på vägnätet i skogslänen?

den 4 mars

1993/94:113 av *Lena Klevenås* (s) till statsministern om giltigheten av svensk grundlag inför EU-rätten:

I Grundlagsutredningens betänkande Inför EG, SOU 1993:14, slogs fast att EG-medlemskap innebär att staten överlåter en del av de högsta statsorganens beslutsbefogenheter till gemenskaperna. "En konsekvens av den överlåtelsen är *dels* att normer som rådet beslutat kan – oberoende av hur medlemsstaten traditionellt ser på den internationella rättens ställning – gälla omedelbart i medlemsstatens, *dels* att de gemensamma normer som är direkt tillämpliga/har direkt effekt gäller framför medlemsstatens egna lagar oavsett dessas konstitutionella valör, alltså principiellt även framför grundlagen."

Grundlagar har vi för att ange de grundläggande spelreglerna i samhället för politik och myndighetsutövning och för demokratiska rättigheter. Grundlagar är kringgärdade med särskilda beslutsordningar därför att de inte utan vidare skall kunna ändras.

I ett medlemskap i EU upphör grundlagarna att ha denna karaktär inför EU-rätten. Ett EU-beslut även antaget mot den svenska riksdagens eller folkets vilja kan åsidosätta svensk grundlag. Även ett domstolsutlåtande – en domstolsuttolkning av fördragen – kan få en sådan följd; och där har Sverige egentligen ingen röst alls; den domare som Sverige kommer att få utse får inte företräda nationella intressen eller vara politiskt bunden. Vår grundlag kan alltså komma att köras över helt ovanför folkets huvuden.

Sådan är EU-rättens hittillsvarande ståndpunkt. EU-rätt har företrädre framför nationell rätt.

Vid den utfrågning som följde i riksdagen efter presentationen av det svenska avtalet gav emellertid såväl utrikeshandelsminister Dinkelspiel som statsminister Bildt en annan bild av läget.

"I Sverige gäller svensk lag och i andra länder annan lag. I EU:s institutioner gäller EU:s bestämmelser", yttrade statsrådet Dinkelspiel. Eftersom många EU-bestämmelser hittills haft direkt rättsverkan i medlemsländerna, antyder detta uttalande av statsrådet Dinkelspiel att en ändring härvid skett.

Statsministern uttalade också vid samma tillfälle: "Den yttersta garantin för svensk grundlag ligger i Sveriges riksdag och i grundlagen själv. Det är en mycket viktig princip. Vi skall aldrig lita på någon annan än oss själva när det gäller våra grundlagar. Vi skall aldrig göra våra svenska grundlagar till föremål för andras beslutsfattande eller för andras medverkan. Svensk grundlag gäller i Sverige. Beslut om svensk grundlag fattas av Sveriges riksdag. – Detta respekteras av andra."

Dessa uttalanden ger intrycket att EU:s rättsprincip om EU-rättens överhöghet över nationell rätt inte längre har giltighet. Detta skulle vara en anmärkningsvärd förändring inom EU.

Med hänvisning till det ovanstående vill jag därför till statsminister Bildt ställa följande frågor:

Har EU nu frångått principen om gemenskapsrättens företrädre framför nationell rätt?

Har Sverige i förhandlingarna lyckats få ett permanent undantag innebärande att svensk grundlag gäller i Sverige även i de avseenden den skulle kunna strida mot EU-rätt?

1993/94:114 av *Birgitta Hambraeus* (c) till statsministern om giltigheten av svensk grundlag inför EU-rätten:

I Grundlagsutredningens betänkande Inför EG, SOU 1993:14, slogs fast att EG-medlemskap innebär att staten överlåter en del av de högsta statsorganens beslutsbefogenheter till gemenskaperna. "En konsekvens av den överlåtelsen är *dels* att normer som rådet beslutat kan – oberoende av hur medlemsstaten traditionellt ser på den internationella rättens ställning – gälla omedelbart i medlemsstatens, *dels* att de gemensamma normer som är direkt tillämpliga/har direkt effekt gäller framför medlemsstatens egna lagar oavsett dessas konstitutionella valör, alltså principiellt även framför grundlagen."

Grundlagar har vi för att ange de grundläggande spelreglerna i samhället för politik och myndighetsutövning och för demokratiska rättigheter. Grundlagar är kringgärdade med särskilda beslutsordningar därför att de inte utan vidare skall kunna ändras.

I ett medlemskap i EU upphör grundlagarna att ha denna karaktär inför EU-rätten. Ett EU-beslut även antaget mot den svenska riksdagens eller folkets vilja kan åsidosätta svensk grundlag. Även ett domstolsutlåtande – en domstolsuttolkning av fördragen – kan få en sådan följd; och där har Sverige egentligen ingen röst alls; den domare som Sverige kommer att få utse får

inte företräda nationella intressen eller vara politiskt bunden. Vår grundlag kan alltså komma att köras över helt ovanför folkets huvuden.

Sådan är EU-rättens hittillsvarande ståndpunkt. EU-rätt har företrädde framför nationell rätt.

Vid den utfrågning som följde i riksdagen efter presentationen av det svenska avtalet gav emellertid såväl utrikeshandelsminister Dinkelspiel som statsminister Bildt en annan bild av läget.

"I Sverige gäller svensk lag och i andra länder annan lag. I EU:s institutioner gäller EU:s bestämmelser", yttrade statsrådet Dinkelspiel. Eftersom många EU-bestämmelser hittills haft direkt rättsverkan i medlemsländerna, antyder detta uttalande av statsrådet Dinkelspiel att en ändring härvid skett.

Statsministern uttalade också vid samma tillfälle: "Den yttersta garantin för svensk grundlag ligger i Sveriges riksdag och i grundlagen själv. Det är en mycket viktig princip. Vi skall aldrig lita på någon annan än oss själva när det gäller våra grundlagar. Vi skall aldrig göra våra svenska grundlagar till föremål för andras beslutsfattande eller för andras medverkan. Svensk grundlag gäller i Sverige. Beslut om svensk grundlag fattas av Sveriges riksdag. – Detta respekteras av andra."

Dessa uttalanden ger intrycket att EU:s rättsprincip om EU-rättens överhöghet över nationell rätt inte längre har giltighet. Detta skulle vara en anmärkningsvärd förändring inom EU.

Med hänvisning till det ovanstående vill jag därför till statsminister Bildt ställa följande frågor:

Har EU nu frångått principen om gemenskapsrättens företrädde framför nationell rätt?

Har Sverige i förhandlingarna lyckats få ett permanent undantag innebärande att svensk grundlag gäller i Sverige även i de avseenden den skulle kunna strida mot EU-rätt?

den 11 mars

1993/94:115 av *Leo Persson* (s) till miljöministern om miljön och virkestransporterna:

Sverige klarar inte att nå de uppställda målen att minska kväveoxidutsläppen mot 30 % till år 2000. Främst handlar det om trafikens ökning och i första hand vägtrafiken. Regeringen har inte tagit denna viktiga miljöfråga på allvar. Det visar inte minst agerandet då det gäller virkestransporter i Dalarna och Härjedalen.

Virkesterminaler kommer att läggas ner och transporterna har beslutats att läggas över från järnväg till lastbil.

Sammantaget kommer denna omläggning att öka kväveoxidutsläppen med 31 ton per år. Därtill kommer ökade föroreningsutsläpp av koldioxid och kolväten. Andra negativa effekter är bullerstörningar, olycksrisker och ökat slitage på vägarna.

Att det blir billigare för företaget att lägga transporterna på väg i stället för järnväg visar tydligt att prissättningen av trafiken är skev och att trafikens kostnadsansvar knappast uppfylls.

Eftersom ökningen av kväveoxidutsläppen drastiskt försvårar möjligheterna att uppnå regeringens mål att minska utsläppen vill jag ställa följande fråga till miljöministern:

Prot. 1993/94:71
14 mars 1994

Kan miljöministern medverka till att överläggningar kommer till stånd med företrädarna för skogsbruket för att det av regeringen fastställda utsläppsmålet skall klaras?

6 § Anmälan om frågor

Anmälades att följande frågor framställes

den 10 mars

1993/94:391 av *Carin Lundberg* (s) till statsrådet Görel Thurdin om grustäkter:

Grustäkter (även sand- och bergtäkter) finns utspridda över hela Västerbotten. Grus och sand används främst till vägbyggen och vi har många mil väg i länet. För att använda en grustäkt krävs tillstånd av länsstyrelsen. För täktstillstånd krävs inspektion på plats, diskussion om villkoren för tåkten, därefter ofta tillsyn och slutbesiktning. Det gäller att spara känslig natur, att skydda grundvattnet och att återställa naturen så långt som möjligt efter avslutad täkt. Därför tar länsstyrelsen ut avgift av exploatören. I Västerbottens län gör kommunerna av praktiska skäl en stor del av arbetet men får ingen ersättning för sina kostnader. Länsstyrelsen och kommunerna är överens om det praktiska i att låta kommunerna sköta större delen av tillsynen mot ersättning.

Länsstyrelsens tjänstemän skulle vara tvungna att köra bil ca 64 000 km om de skulle sköta alla besiktningar. Kommunerna klarar det med 36 000 km, enligt länsstyrelsens bedömning. Det betyder 45 % kortare körsträcka och därmed snabbare service vid kommunal tillsyn. 80 % av kostnaderna för körsträckor, traktamenten och tjänstebil skulle kunna sparas i förhållande till ett helstatligt alternativ.

Är statsrådet beredd att i Västerbottens län under en försöksperiod pröva ett sådant kommunalt övertagande med åtföljande rationalisering?

den 4 mars

1993/94:392 av *Elisabeth Persson* (v) till utbildningsministern om SIB:s Lundafilial:

Statens institut för byggnadsforskning (SIB) upphörde den 1 januari 1994. I proposition 1993/94:82 som föregick nedläggningsbeslutet står bl.a.: Regeringen avser ta initiativ till överläggningar om möjligheterna att inlemma dessa verksamheter (SIB:s filialer) i respektive universitet och högskola.

Verksamheten vid SIB:s Lundafilial har blivit mycket positivt utvärderad.

Inget har framkommit som säger annat än att det är angeläget att den forskning som bedrivs där bör säkerställas.

I riksdagsdebatten i december förutsatte utskottets företrädare att regeringen i överläggningarna skulle finna en godtagbar lösning. Men ännu har regeringen mig veterligen inte tagit initiativ i frågan. Detta betyder bl.a. att forskarna inte kan söka forskningsanslag eftersom de inte har någon institutionstillhörighet, vilket i sin tur får till följd att forskningsinriktningen går förlorad. De uppsagda forskarna tvingas ge upp.

Avser utbildningsministern skyndsamt ta det utlovade initiativet för att lösa frågan om forskningens framtid vid SIB:s Lundafilial?

den 10 mars

1993/94:393 av *Berith Eriksson* (v) till utrikesministern om FN-styrkan i Makedonien:

Under den senaste tiden har spänningen mellan Grekland och Makedonien ökat. Grekland har stängt gränsen till Makedonien för all makedonsk transithandel. Det har vidare rapporterats om grekiska truppförstärkningar längs gränsen och till och med om gränsintermezzon där grekiska soldater avlossat skott in över makedonskt territorium. Makedoniens utsatta läge förstärks av de goda relationerna mellan Grekland och Serbien. Bosnienserbernas ledare Karadzic har också i enlighet med Greklands linje i frågan uttalat att Makedonien åter bör anslutas till Serbien.

I det här läget är det oroväckande att förslag har väckts om att flytta delar av den svenska FN-styrkan i Makedonien till Bosnien. I stället borde övervägas en försärkning av Makedonienstyrkan så att den kan sättas in även för övervakning av gränsen till Grekland. I dag bevakar den bara gränsen till Serbien–Montenegro.

Mot bakgrund av det anförda vill jag fråga utrikesministern:

Har regeringen vidtagit några åtgärder för en eventuell förstärkning av den svenska FN-styrkan i Makedonien så att den kan börja övervaka även gränsen till Grekland?

den 4 mars

1993/94:394 av *Magnus Persson* (s) till justitieministern om arbetssituationen på vissa åklagarmyndigheter:

Samhällsutvecklingen har successivt förändrats, och många ställer allt högre krav även på åklagarmyndigheten i samband därmed.

Chefsåklagaren vid Åklagarmyndigheten i Karlstad har gjort sin stämma hörd i flera sammanhang och har bl.a. i brev till Riksåklagaren påtalat att arbetssituationen är helt oacceptabel vid nämnda myndighet. Något vikariesystem finns inte att tillgå och förstärkningspersonal ryms inte inom de till myndigheten tilldelade ekonomiska ramarna.

Enligt vissa bedömare finns det en uppenbar risk att brottsärenden preskriberas på löpande band som en direkt följd därav.

Vilka konkreta åtgärder avser statsrådet att vidta i anledning av den uppkomna situationen vid vissa av landets åklagarmyndigheter?

Prot. 1993/94:71
14 mars 1994

den 11 mars

1993/94:395 av *Margareta Viklund* (kds) till utrikesministern om Kosovo:

Kriget i Bosnien-Hercegovina har splittrat, förödmjukat, dödat och skadat människor för livet. Hade omvärlden och världssamfundet reagerat på de oroande signaler som sändes från bl.a. Bosnien-Hercegovina hade kanske den etniska rensningen och angreppskriget kunnat förhindras.

I dag utsätts albanerna i Kosovo för förödmjukande förtryck och förnedrande våldshandlingar. Mycket av det förtryck som albanerna i Kosovo utsätts för tyder många som ett förspel till en liknande händelseutveckling som den i Bosnien-Hercegovina.

Jag vill därför fråga statsrådet: På vilket sätt agerar Sverige bilateralt och inom ramen för det internationella samarbetet för att förebygga en liknande händelseutveckling i Kosovo som i Bosnien-Hercegovina?

1993/94:396 av *Berit Andnor* (s) till statsrådet Bo Lundgren om olympiska vinterspel år 2002:

Östersund och Åre kommuner har lämnat in en ansökan om statlig garanti för olympiska vinterspel år 2002. OS-kommittén och representanter för kommunerna har fått uppmaningar att Östersund skall dra tillbaka sin ansökan.

Detta är naturligtvis inte aktuellt. Dessa uppmaningar reser dock frågor om ärendets handläggning inom regeringskansliet.

Min fråga till statsrådet Lundgren är: Innebär dessa uppmaningar att regeringen avser att avslå ansökan om statlig garanti och inte själv vill stå för beslutet?

den 14 mars

1993/94:397 av *Pär Granstedt* (c) till utrikesministern om Turkiet:

Demokratipartiet i Turkiet, som är inriktat på att ta till vara den kurdiska minoritetens rätt, har utsatts för omfattande trakasserier från den turkiska statens sida. Bl.a. har partiets parlamentsledamöters immunitet upphävts och ledamöter har fängslats. Några brott som kan betraktas som sådana i en demokratisk stat har inte redovisats. Det finns allvarliga skäl till farhågor att de kommande valen i Turkiet inte kommer att genomföras under demokratiskt godtagbara förhållanden.

Vilka initiativ kan Sverige ta inom ESK och Europarådet för att förmå Turkiet att respektera demokratiska principer och mänskliga rättigheter inom det kommande valet?

Prot. 1993/94:71
14 mars 1994

7 § Kammaren åtskildes kl. 15.02.

Förhandlingarna leddes av talmannen.

Vid protokollet

ULF CHRISTOFFERTSSON

/Barbro Nordström

Måndagen den 14 mars

1 § Justering av protokoll	1
2 § Meddelande om information från regeringen	1
3 § Hänvisning av ärenden till utskott	1
4 § Bordläggning	1
5 § Anmälan om interpellationer	
1993/94:107 av Pierre Schori (s) om utvecklingen i Ryssland.	3
1993/94:108 av Bengt Hurtig (v) om giltigheten av svensk grundlag inför EU-rätten.	4
1993/94:109 av Christina Linderholm (c) om antipersonella minor	5
1993/94:110 av Eva Zetterberg (v) om stödet och servicen till vissa funktionshindrade	5
1993/94:111 av Eva Zetterberg (v) om den svenska sjukvården	6
1993/94:112 av Elving Andersson (c) om bärigheten på vägar i skogslänen.	8
1993/94:113 av Lena Klevenås (s) om giltigheten av svensk grundlag inför EU-rätten.	8
1993/94:114 av Birgitta Hambræus (c) om giltigheten av svensk grundlag inför EU-rätten.	9
1993/94:115 av Leo Persson (s) om miljön och virkestransporterna	10
6 § Anmälan om frågor	
1993/94:391 av Carin Lundberg (s) om grustäkter	11
1993/94:392 av Elisabeth Persson (v) om SIB:s Lundafilial ..	11
1993/94:393 av Berith Eriksson (v) om FN-styrkan i Makedonien.	12
1993/94:394 av Magnus Persson (s) om arbetssituationen på vissa åklagarmyndigheter.	12
1993/94:395 av Margareta Viklund (kds) om Kosovo.	13
1993/94:396 av Berit Andnor (s) om olympiska vinterspel år 2002.	13
1993/94:397 av Pär Granstedt (c) om Turkiet.	13

